

15.9.2023

Valtiovarainministeriölle

Asia: VN/25455/2023

Paltan lausunto: Ehdotus Suomen REPowerEU-rahoituksen käyttökohteiksi

Tausta

Palvelualojen työnantajat Palta ry. kiittää valtiovarainministeriötä mahdollisuudesta lausua Suomen REPowerEU-rahoituksen ehdotetuista käyttökohteista.

Palta on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto, ja edustamme noin 2 000 jäsentämme useilta eri palvelualoilta.

Yksityiset palvelualat ovat korvaamattoman tärkeitä Suomen taloudelle, sillä ne tuottavat yli 40 % Suomen BKT:sta ja tuottivat kaksi kolmasosaa Suomen työllisyyden kasvusta vuosina 2016–2019.

Palta kannattaa kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa ja korostaa, että vihreä siirtymä tuo suomalaisyrityksille merkittäviä kasvumahdollisuuksia.

Ehdotuksen päälinjat ovat kannatettavia, mutta myös palvelualat on huomioitava rahoituksen allokoinnissa

Ehdotuksen päänäkökulma on kannatettava, ja on perusteltua käyttää REPowerEU-rahoitus kolmeen pääasialliseen osa-alueeseen eli luvituksen sujuvoittamiseen, T&K- ja pilotointitoimintaan sekä investointeihin.

Palta kannattaa myös sitä, että REPowerEU-rahoituksella korvataan osittain kansallista rahoitusta, sillä julkisen talouden tasapainottaminen on välttämätöntä.

Eri toimialoja tulee kuitenkin kohdella tasapuolisemmin rahoituksen allokoinnissa. Nyt ehdotus on laadittu vahvasti valmistavan teollisuuden ja energiateollisuuden näkökulmasta, ja palvelualojen merkitystä vihreässä siirtymässä ei ole tunnistettu.

Palvelualojen ilmastokatsaus 2022 osoittaa, että liikenne- ja logistiikkasektori poisluokien palvelualat tuottavat yhtä päästötonnia kohden yli 20-kertaisen määrän arvonlisää elinkeinoelämän keskiarvoon nähden. Lisäksi 35 % vähintään viiden hengen palveluyrityksistä tarjoaa asiakkaidensa päästöjä vähentäviä palveluita, ja näiden kasvuodotukset ovat kovat. Uudet työpaikat syntyvät Suomessa pääosin palvelualoilta, ja siksi vähäpäästöiset ja -materiaaliset palvelut mahdollistavat Suomelle kestävä kasvun.

15.9.2023

T&K-rahoitus ja pilotoinnit

Yleisellä tasolla Palta kannattaa T&K- ja pilotointitoiminnan rahoitusta REPowerEU-rahoituksen turvin. Aikatauluhaasteiden vuoksi voidaan myös pitää perusteltuna myöntää suorarahoitusta VTT:lle ja Syken johtamalle konsortiolle. Palta kuitenkin huomauttaa, että rahoituksella tulee huomioida ehdotettua paremmin myös palvelualoihin liittyvä T&K-toiminta ja pilotointi.

Esimerkiksi liikennesektorin päästöjä voidaan vähentää merkittävästi digitaalisten ratkaisujen avulla, mutta tämä edellyttää vielä T&K-toimintaa ja pilotointia. Liikenteen ja logistiikan vähähiilitiekartassa vuodelta 2022 arvioitiin esimerkiksi liikenteen älykkään hallinnan päästövähennyspotentiaaliksi 38 000 tCO₂ vuonna 2030.

Liikennesektorin toimet fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseksi tukisivat suoraan REPowerEU-ohjelman tavoitteita, sillä Venäjä on merkittävä raakaöljyn tuottaja. Lisäksi liikennesektorilla tarvitaan uusia toimenpiteitä, jotta Suomi voi saavuttaa sektorin päästövähennystavoitteensa jakeluvälvoitteen alentamisesta huolimatta.

Investoinneissa tulee huomioida liikenne- ja logistiikkasektori sekä kiinteistöjen energiatehokkuus

Ehdotuksen mukaan investoinneissa painotettaisiin lähinnä vain energiasektoria ja valmistavaa teollisuutta. Näiden lisäksi rahoitusta tulisi osoittaa myös liikennesektorille ja kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseen.

Liikennesektorin investointien osalta REPowerEU-rahoitusta tulisi osoittaa esimerkiksi raskaan liikenteen uusiutuvien polttoaineiden lataus- ja jakeluinfratukien jatkamiseen Suomessa, jotta puutteellinen lataus- ja jakeluinfra ei jarrutta raskaan liikenteen käynnistymässä olevaa käyttövoimamurrosta. Liikenteen vuodelle 2030 asetettuja päästötavoitteita ei Suomessa ole mahdollista saavuttaa ilman määrätietoisia käyttövoimamurrosta edistäviä toimia.

Kiinteistöjen energiatehokkuutta tulisi puolestaan edistää vahvistamalla ja tehostamalla kotitalousvähennystä energiaremonttien kannustimena.

Kunnioitavasti,

Tatu Rauhamäki

Johtaja, elinkeinopolitiikka

Mikko Paloneva

Asiantuntija, elinkeinopolitiikka

15.9.2023

Palvelualojen työnantajat PALTA ry on uuden työn, digimurroksen ja tulevaisuuden työmarkkinoiden suunnannäyttjä. Yhä nopeammin muuttuvassa maailmassa yhdistämme faktat, työmarkkinaosaamisen sekä vaikuttamisen taidot palvelutalouden ja Suomen parhaaksi. Palta on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto ja edustamme yli 2 000 palvelualoilla toimivaa jäsentämme.